

Na cestě k udržitelnému a spravedlivému společnému evropskému azylovému systému

Brusel 4. května 2016

Na cestě k udržitelnému a spravedlivému společnému evropskému azylovému systému

Evropská komise dnes předkládá návrhy, jejichž cílem je reformovat společný evropský azylový systém a vytvořit spravedlivější, účinnější a udržitelnější systém pro rozdělování žádostí o azyl mezi členské státy. Základní princip se nezmění – nemají-li žadatelé rodinu jinde, měli by o azyl požádat v zemi prvního vstupu. Nový mechanismus spravedlivosti však zajistí, aby azylový systém žádného členského státu nemusel čelit nepřiměřenému tlaku. Součástí dnes předkládaných návrhů je též transformace současného Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (EASO) do podoby plnohodnotné agentury Evropské unie pro otázky azylu, aby se zohlednila její významnější úloha v rámci nového systému, a posílení databáze EU pro porovnávání otisků prstů (Eurodac), aby se zlepšilo řízení azylového systému a podpořilo se řešení nelegální migrace.

První místopředseda Komise **Frans Timmermans** prohlásil: „*K lepšímu řízení migrace je zapotřebí přijmout opatření na několika frontách, účinněji spravovat naše vnější hranice, lépe spolupracovat se třetími zeměmi, skoncovat s převaděčstvím a přesídlovat uprchlíky přímo do EU. Víme rovněž, že lidé nepřestanou přicházet a žádat o azyl, a my budeme muset zajistit, aby se těm, kteří to potřebují, dostalo ochrany. V průběhu této krize jsme však viděli, jak bylo několik členských států vystaveno neuvěřitelnému tlaku kvůli nedostatkům současného systému, který nebyl koncipován tak, aby se dokázal vypořádat s podobnými situacemi. Jiné řešení prostě neexistuje: je-li některý z členských států zahlcen, musí se v rámci EU projevit solidarita a spravedlivé sdílení odpovědnosti. Právě to má náš dnešní návrh zajistit.*“

Komisař pro migraci a vnitřní věci **Dimitris Avramopoulos** uvedl: „*Pokud současná uprchlická krize na něco upozornila, pak na to, že náš společný evropský azylový systém není beze změny přijatelný. Dozrál čas k jeho reformě a vytvoření spravedlivějšího systému založeného na společných pravidlech a přiměřenějším sdílení odpovědnosti. S navrhovanou reformou dublinského systému, posílením Eurodacu a transformací úřadu EASO do podoby skutečné evropské agentury pro otázky azylu dnes činíme velký krok správným směrem a zavádíme na evropské úrovni struktury a nástroje nezbytné pro komplexní systém, který odolá času. Nyní soustředíme veškeré své úsilí na úzkou spolupráci s Evropským parlamentem a členskými státy. Tyto návrhy je třeba uskutečnit co nejdříve.*“

Dnešní návrhy jsou součástí prvního souboru legislativních návrhů předkládaných Komisí v souvislosti se zásadní reformou společného evropského azylového systému, jak ji Komise nastínila ve svém [sdělení](#) ze dne 6. dubna 2016. Smyslem této reformy je připravit střednědobou reakci na budoucí výzvy v oblasti migrace. Do té doby i nadále platí stávající dublinská pravidla a obě rozhodnutí o nouzové relokaci a Komise bude jejich dodržování plně vymáhat.

Reforma „dublinského“ systému

Pravidla EU, podle kterých se určuje členský stát odpovědný za vyřízení konkrétní žádosti o azyl (tzv. dublinský systém), nebyla navržena tak, aby zajišťovala udržitelné sdílení odpovědnosti v rámci EU a zaručovala včasné vyřízení žádostí. Dnešní návrh zvýší transparentnost dublinského systému a posílí jeho účinnost. Současně přináší mechanismus pro řešení situací, kdy azylové systémy členských států čelí nepřiměřenému tlaku. Nový systém byl navržen tak, aby byl spravedlivější, ale i silnější, aby dokázal lépe odolávat tlaku. Zajistí rychlé určení odpovědnosti členského státu za posouzení žádosti o azyl, čímž bude chránit potřebné a odrazovat od druhotného pohybu osob (tzv. „asylum shopping“).

K novým prvkům patří:

- **Spravedlivější systém založený na solidaritě:** s korekčním mechanismem pro rozdělování žádostí o azyl („mechanismus spravedlivosti“) Nový systém automaticky stanoví, kdy se některá ze zemí potýká s nepřiměřeným počtem žádostí o azyl. To určí na základě její rozlohy a ekonomické situace. Jestliže je země vystavena nepřiměřenému počtu žádostí přesahujícímu stanovenou referenční hodnotu (více než 150 % referenčního počtu), budou všichni další noví žadatelé v dané zemi (bez ohledu na státní příslušnost) po ověření přípustnosti jejich žádosti relokováni v rámci EU, dokud počet žádostí opět neklesne pod uvedenou hodnotu. Členský stát bude mít také možnost

dočasně se realokace neúčastnit. V takovém případě bude muset za každého žadatele, za něhož by jinak byl podle mechanismu spravedlivosti odpovědný, poukázat členskému státu, jemuž byla daná osoba přidělena, příspěvek solidarity ve výši 250 000 eur.

- **Mechanismus, který bere v úvahu i úsilí o přesídlení:** mechanismus spravedlivosti také zohlední úsilí členského státu o přesídlení osob, které potřebují mezinárodní ochranu, přímo ze třetí země. To potvrdí důležitost snah o vytvoření legálních a bezpečných cest do Evropy.
- **Účinnější systém:** s kratšími lhůtami pro zasílání žádostí o přemístění, pro odpovědi i pro provádění přemístění žadatelů o azyl mezi členskými státy a bez přenosu odpovědnosti.
- **Odrázkování od zneužívání systému a od druhotného pohybu osob:** s jasnějšími právními povinnostmi žadatelů o azyl, včetně povinnosti zůstat v členském státě odpovědném za jejich žádost, zeměpisnými omezeními poskytování hmotných dávek v případě přijetí a přiměřenými důsledky při neplnění podmínek.
- **Ochrana nejlepších zájmů žadatelů o azyl:** s většími zárukami pro nezletilé osoby bez doprovodu a s vyváženým rozšířením definice rodinných příslušníků.

Účast Spojeného království a Irska není povinná. Tyto státy si samy stanoví, do jaké míry se na těchto opatřeních hodlají podílet v souladu s příslušnými protokoly připojenými ke Smlouvám. Pokud se k těmto opatřením nepřipojí, budou pro ně i nadále v souladu se Smlouvami platit stávající pravidla v jejich současné podobě.

Posílení systému Eurodac

S cílem podpořit praktické provádění reformovaného dublinského systému Komise rovněž navrhuje přizpůsobit a posílit systém Eurodac a rozšířit jeho účel, aby se usnadnilo navrácení a napomohlo se řešení nelegální migrace. Návrh rozšíří oblast působnosti nařízení o Eurodacu tak, aby byla zahrnuta možnost členských států uchovávat údaje státních příslušníků třetích zemí nebo osob bez státní příslušnosti, kteří nejsou žadateli o mezinárodní ochranu a u nichž bylo zjištěno, že na území EU pobývají nelegálně, a vyhledávat v těchto údajích, aby takové osoby mohly být identifikovány pro účely navrácení a zpětného přebírání. Při plném dodržování pravidel pro ochranu údajů budou v Eurodacu členské státy rovněž moci uchovávat více osobních údajů, jako jsou jména, data narození, státní příslušnosti, údaje o totožnosti či cestovní doklady, a zobrazení obličejů osob. Více informací v systému umožní imigračním a azylovým orgánům snadno identifikovat nelegálního státního příslušníka třetí země či žadatele o azyl, aniž by o tyto informace musely žádat další členské státy jednotlivě, jako je tomu v současnosti.

Zřízení agentury Evropské unie pro otázky azylu

Návrh přemění současný Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu do podoby plnohodnotné agentury Evropské unie pro otázky azylu s posíleným mandátem a znatelně rozšířenými úkoly, aby bylo možné řešit případné strukturální nedostatky, jež se při uplatňování azylového systému EU objeví.

Jedním z hlavních nových úkolů agentury bude provozovat referenční klíč, aby bylo možné uplatňovat mechanismus spravedlivosti podle nového dublinského systému. Dalšími úkoly agentury bude také zajistit větší konvergenci v rámci Unie při posuzování žádostí o mezinárodní ochranu, posílit v praxi spolupráci a výměnu informací mezi členskými státy a prosazovat právo Unie a operativní standardy týkající se azylových řízení, podmínek přijímání a potřeby ochrany.

Podobně jak Komise navrhla v případě [Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž](#) dne 15. prosince 2015, budou rozšířeny úloha a funkce agentury pro otázky azylu, pokud jde o operativní a technickou pomoc. To bude zahrnovat možnost vyslat podpůrné týmy v oblasti azylu tvořené odborníky na rezervním seznamu složeném nejméně z 500 odborníků z členských států a odborníky vyslanými agenturou a také oprávnění poskytovat operativní a technickou pomoc v případech, kdy je nějaký členský stát vystaven nepřiměřenému tlaku, který klade na jeho azylový či přijímací systém výjimečně velké a naléhavé nároky.

Souvislosti

Dne [6. dubna 2016](#) Evropská komise zveřejnila sdělení, které zahajuje proces reformy společného evropského azylového systému. Komise předložila:

- varianty pro spravedlivý a udržitelný systém rozdělování žadatelů o azyl mezi členskými státy,
- další harmonizaci azylových řízení a standardů, aby se v rámci Evropy vytvořily rovné podmínky, a tudíž došlo ke snížení motivačních faktorů, včetně opatření na omezení nedovoleného druhotného pohybu osob,
- a posílení mandátu Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (EASO).

Dnešní balíček je tudíž prvním velkým krokem v rámci komplexní reformy společného evropského azylového systému. Druhá fáze legislativních návrhů přinášejících reformu azylových řízení, kvalifikační

směrnice a směrnice o podmínkách přijímání bude následovat, aby se zajistila kompletní reforma všech součástí azylového systému EU.

Dne 13. května 2015 Evropská komise navrhla prostřednictvím [Evropského programu pro migraci](#) rozsáhlou strategii, jak řešit bezprostřední problémy probíhající krize a jak vybavit EU nástroji pro lepší řízení migrace ve střednědobém a dlouhodobém horizontu v oblastech nelegální migrace, hranic, azylu a legální migrace.

V rámci uvedeného programu již byly přijaty tři prováděcí balíčky – [27. května](#) 2015, [9. září](#) 2015 a [15. prosince](#) 2015.

Další informace

[Otázky a odpovědi: Reforma společného evropského azylového systému](#)

[INFORMAČNÍ PŘEHLED: Reforma dublinského systému](#)

[Nařízení, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států \(přepřacované znění\)](#)

[Nařízení o Agentuře Evropské unie pro otázky azylu a o zrušení nařízení \(EU\) č. 439/2010](#)

[Annex](#)

[Nařízení o zřízení systému Eurodac \(přepřacované znění\)](#)

[Sdělení: Směrem k reformě společného evropského azylového systému a posilování legálních cest do Evropy](#)

IP/16/1620

Kontaktní osoby:

[Natasha BERTAUD](#) (+32 2 296 74 56)

[Tove ERNST](#) (+32 2 298 67 64)

[Markus LAMMERT](#) (+ 32 2 298 04 23)

[Tim McPHIE](#) (+ 32 2 295 86 02)

Pro veřejnost: služba [Europe Direct](#) , tel [00 800 67 89 10 11](#) nebo [e-mail](#)